

Instituttens budsjettforslag er et viktig grunnlag for fakultetets forslag. Instituttens viktigste bidrag i budsjettinnspillet er å vise hvordan håndtere lavere rammer i 2020 og årene fremover. Budsjettinnspill må vise hvordan redusere kostnader (lønn) og samtidig øke inntekter. Budsjettinnspillet skal også omtale hvordan instituttet støtter gjennomføringen av UiBs/KMDs strategi- og handlingsplaner.

Sammendrag knyttet til utdanning, formidling og forskning – faglige oppgaver og utfordringer. Budsjettinnspill 2020

1. Årsverk og studentmåltall

Institutt for design har to studieprogram for BA;

- Visuell kommunikasjon som er overbyggende for Grafisk design, Illustrasjon og Interaksjon, alle avhengig av velutviklet digital kompetanse.
- Møbel, romdesign/interiørarkitekter er et program som også er en profesjonsutdanning som er meget ressurskrevende.

Institutt for design har et studieprogram for MA;

- Master i design går over to år, med Visuell kommunikasjon og Møbel, romdesign/interiørarkitekter som fordypning, etter egen prosjektbeskrivelse.

Arbeidsoppgavene knyttet til studiet er mangfoldige. Elementære kurs og utvikling av fagfeltene skal dekkes av få ansatte. I tillegg kommer individuell oppfølging, hovedveileder for MAD, emneansvarlig for BAD, programkoordinering, sensor ved eksamen, faglige ansvar for verksteder, samt veiledning for stipendiater, deltagelse i utvalg/styrer, opptak, sakkyndigkomite m.m.

BAR, møbel, romdesign/interiørarkitekter har 13 studenter pr. BA kull pr. år (3 år), og 14 pr. MA kull pr. år (2 år). Totalt 67 studenter.

Fagfeltet krever kunnskap og ferdigheter på høyeste nivå, også knyttet til bruk av verktøy, materialer, prosesser, metoder og ikke minst lære gjennom «å gjøre». Utfordringene for studieprogrammet møbel, romdesign/-interiørarkitekter er mange; det er begrenset tilgang til verkstedene og til materialbruk for studenter og faglige ansatte. Spesielt for tre og metall verkstedet kreves det ekstra ressurser for innfrielse av studieplan og kursgjennomføring.

På fagfeltet er det i dag **14,8** studenter pr. ansatt. Årsverkene i 2017 var 2,1 årsverk på møbel, nå redusert til 0,5 som ble utvidet med 0,5 årsverk i påvente av en 100% stilling som er på arbeidsavklaringspenger, med forfall juni 2020. Interiør ble utvidet fra 1,5 til 2,5 årsverk i 2019 (to 20% stillinger + en 50 %

vitas ble omgjort til en 100% 1.aman. stilling på interiør), 1 på romdesign. I tillegg kommer 1 stilling som i dag er fungerende visedekan. Vi regner med å lyse ut 100% stillingen i løpet av våren 2020.

BAV, i Visuell kommunikasjon har vi 22 studenter pr. kull, pr. år (3år), og 14 pr. MA kull pr. år (2 år). Totalt 94 studenter.

På Viskom er det **14,5** studenter pr. ansatt. Det er 6,5 årsverk, derav 3 visuell kommunikasjon, 1 motion graphics, 1,5 illustrasjon og 1 tegning. Digitale endringer på fagfeltene går raskt og krever tett oppfølging, oppdatering og kontinuerlig utvikling. Det undervises i ulike verktøy, programvarer knyttet til de ulike fagområder på viskom som må ligge til grunn for videre studie på BAV, studie på master, rekrutteringsstilling, faglig undervisningsstillinger og arbeid i næringslivet. Fagfeltene krever kunnskap og ferdigheter på høyeste nivå, det gjelder bruk av verktøy, materialer, prosesser, metoder og ikke minst lære gjennom «å gjøre». Den rivende utviklingen innen digitale verktøy og programvarer er kostbar og ressurskrevende.

Typografi og semiotikk er felt som grunnleggende, men er i endring i forhold til den teknologiske utviklingen. Kontinuerlig utvikling og kompetanseheving for faste faglige stillinger ved instituttet er viktig.

Det er viktig og avgjørende for vår utdanning og forskning på fagfeltene å videreføre tre 50% stillinger som i dag er vakant.

2.

Teoriprogrammet er nødvendig å styrke både for BA og MA. I dag er teoriprogrammet dekket av en 50% stilling og gjestelærere. Det vil være ønskelig med ytterligere 50% stilling i design teori for å koble faglige kurs tettere til teorikurs, samt større mulighet for tverrfaglighet til andre fakultet med ulike temaer. Det finnes en begrenset mengde historisk teori innen design, samt vi ønsker å prioritere nyere teori, idehistorie og samtidsdiskurs. I tillegg ser vi klart felleskap med kunsthistorie og samtidskunst som berører alle tre instituttene, spesielt Kunstakademiet, Institutt for samtidskunst. En løsning kan være å etableres Senter for teori ved KMD.

3.

Verksted

Det er mange utfordringer knyttet til de ulike verkstedene ved KMD. Grunnopplæring på programvarer og maskinpark er ikke dekket på **Mac-lab**, og normalt ikke betjent. Mac-lab må betjenes av en verksmester med kunnskap for fagfeltet knyttet til teknisk utstyr og programvarer. Maskinparken er allerede to år gammel og blir fort utdatert hvis den ikke betjenes og software oppdateres. Med en levetid på 3-4 år har vi noen økonomiske utfordringer.

I tillegg er **grafikkverkstedet** og **risograph** spesielt viktig for fagfeltet visuell kommunikasjon. **Printerfasilitetene** i utdanning på visuell kommunikasjon er langt fra tilfredsstillende. I dag fins det ingen mulighet å teste ut arbeidene underveis, lage egne post-script for å kunne lage publikasjons dummier. Dette er essensiell i vår design utdanning innen visuell kommunikasjon. Det er heller ikke mulig å printe ut arbeidene relatert til kurs og emnene i utdanningen. Det kan ikke benyttes printere som er standardutstyr for KMD. Det må investeres i A-2 printere.

Verktøyene på **metallverkstedet** og **treverkstedet** knyttet til møbel, romdesign/interiørarkitekter er lite tilgjengelig og meget begrensende for bruk. Maskinene er overdimensjonert i forhold til intensjonen med våre fag. Det er ikke mulig for studenter og faglige ansatte å teste ut, eksperimentering med materialer og metoder for utvikling av modeller og prototyper. Prøving og feiling er det ikke rom for. Det er derfor viktig å ha et eksperimentering/grov - verksted, evt. omfordeling av rom for å kunne nå våre mål i studieplanen.

4.

Rekrutteringsstillinger/Stipendiater

Rekruttering av stipendiater til designfelter ser vi som særs viktig for ny kunnskap og utvidelse/nye retninger for design.

Satsingsområdene for UiB er bl.a. Klima og globale samfunnsutfordringer, som Institutt for design har lagt til grunn i våre verdier; -Bærekraftig utvikling og forståelse for globale samfunnsutfordringer, -Menneske-og miljøvennlige strukturer og materialer, og Humanistisk og etisk kommunikasjon. Hovedverdiene er nedfelt i KMD's strategiplan. Det finnes begrenset designfaglig forskning på disse områdene både nasjonalt og internasjonalt.

I dag har vi fire aktive stipendiater, men det er ikke tilstrekkelig kunnskapsproduksjon for å dekke behovet for de utfordringene nevnt i vårt verdigrunnlag. Det må også være et volum for kritisk masse.

Det er en utfordring med arkiv -og digital delingsplattform for kunstnerisk utviklingsarbeid. Det er derfor viktig å etablere et system som styrker bruken av Research Catalogue/ARIIS, og gjør det lettere å betjene, arkivere og dele for samhandling og formidling av ny kunnskap.

Vi må også videreutvikle veilederkompetansen både for stipendiater og masterstudenter, det vil kreve ekstra opplæring, tilrettelegging for samlinger på tvers av fagfeltene innen de ulike utdanningene.

5.

Formidling

Institutt for design er anerkjent på den internasjonale, nasjonale og regionale arena for høy kvalitet på utdanning og formidling innen begge studieretningene, samt dyktig på tverrfaglig samarbeid. Vi blir også sett på som langt fremme med kunstnerisk utviklingsarbeid blant vår profesjonskollegaer, men har ikke klart å etablere design som fullverdig/produktiv forskningsområde innen KMD eller PKU m.m. Det er derfor viktig å styrke vår posisjon med deltagelse på de ulike arenaene som diskursen forgår, og initiere diskurs hos oss. Vi må arbeide aktivt for å opprettholde og ikke minst utvikle fagfeltene og formidling ytterligere.

Vi arbeider videre med samarbeid med næringslivet, fagorganisasjoner og andre aktuelle samarbeidspartnere knyttet til designfeltet. Dessverre er hverdagen, etter virksomhetsoverdragelse til UiB, blitt tøff for ekstern finansiering. Tilbakemeldingen er at det forventes at UiB finansiere de arenaene som er viktige for utdanning og forskning. Ved manglende deltagelse på de viktigste arenaene minker aktualiteten og synligheten for vår utdanning, det være seg større forskningsoppdrag for næringslivet, rekruttering av studenter, rekrutteringsstillinger/stipendiater og ny ansatte.

6.

KU og BOA

I 2020 vil vi ha fokus på utvikling av prosjekter koblet på næringslivets forskningsmiljø og faglige organisasjoner innen våre fagfelt. Samarbeidet må styrkes og være gjensidig for utvikling av forskningsprosjekter.

Ekstern finansiering er nødvendig for å utdanne de beste designerne som er samfunnsengasjert og tar sitt samfunnsansvar på alvor.

FNs bærekrafts mål, materialbruk og miljøbevissthet er Institutt for design sin satsing for 2019-22. Prosjekter knyttet til KMDs strategiplan og verdigrunnlaget for design arbeides det strategisk med for utvikling av gode samarbeidspartnere og rekrutteringsstillinger. Det er arbeides med større forskningsprosjekter for søknad til PKU og for Horizon 2020. Prosjekter knyttet til Klima og globale samfunnsutfordringer er også i prosess. I tillegg utvikler vi et tverrfaglig samarbeidsprosjekt med Digital Narrative Network, Artistic Research and Innovation Infra Structure (ARIIS) og Arts and Health, fysisk og virtuell virkemidler. Det pågår også en søknad om samarbeid med UiB og Bergen kommune ved «bystranden» m.m.

7.

Øvrige utfordringer/drift

Forskningstermin

Forskningstermin for nye ansatte, vil også være meget utfordrende å gjennomføre, pr. i dag vil det være umulig.

Arbeidsforholdene

Arbeidsforholdene for de ansatte i 4 etasje er utfordrende med manglende lysforhold inne i arbeidsrommene til de faglige. Dette går på bekostning av trivsel og fører til trøtthet. Vi håper det er mulig å få vinduer i arbeidshøyde på samtlige arbeidsrom.

Arbeidsforholdene for BAR, møbel, romdesign/interiørarkitekter studenter i 4. etasje er kritikkverdige. Det er i dag 22 studenter på visuell kommunikasjon og 13 studenter for møbel, romdesign/interiørarkitektur tilsammen 35 avgangsstudenter, på et lite område.

Konklusjon

Årsverk og studentmåltall

Det er ikke mulig å kutte fastlønnsbudsjettet for 2020. I første omgang må antall studenter pr. ansatt reduseres for å kunne oppfylle øvrige krav; undervisning, KU, BOA, annet, men på sikt kan det være mulig å redusere/omfordele noen ressurser. Når vi er fulltallig ansatte på de ulike fagfeltene vil vi kunne redusere gjestelærerbudsjettet.

Vi må arbeide videre med kvaliteten i utdanningen og sikre god kandidatproduksjon i forhold til måltall. For at vi skal kunne oppfylle studieprogrammene på design, slik de er beskrevet pr. i dag, er det viktig at vi opprettholder våre stillinger på instituttet. Det er 20.6 årsverk inklusiv stipendiatene og «senter» stillinger som form og farge.

For å sikre kvalitativ kandidatproduksjon må vi også forbedre rekruttering av studenter og stipendiater. Fellesutfordringer for KMD må være hvordan skal vi forbedre rekruttering og hvilket administrativ støtte finnes for forbedring? Selv om instituttet er ansvarlig for faglig innhold, mangler det i dag kompetanse på websider og utvikling av det digitale nettverket. Hvordan er KMDs nettsider og hvordan skal søkemotorene fungere bedre m.m.?

Teori

På langsikt må det arbeides «smartere». Hvordan ressursene knyttet til undervisning, kurs, veiledning m.m. benyttes på instituttene på KMD bør og kan løses på andre måter. Eks. etablere Senter for teori, -Senter for farger, -Senter for form, m.fl.

Når det gjelder kunnskapsdeling på UiB, ser vi det som nyttig med samarbeid innen etikkforelesninger, samfunnsvitenskapelig kunnskap, mediesenteret, helse m.fl. Det må da etableres gjensidig avtale og forståelse for «byting» av ressurser.

I dag benytter instituttet gjestelærer til noen forelesninger. Det er mulig at noe av disse midler kan omfordres.

Verksted

For å få utstyr som er formålstjenlig for vår utdanning foreslår vi salg av utstyr fra metall- og treverkstedene som er for komplisert å benytte og begrenser vår aktivitet. Det erstattes med lettere utstyr som studenter og faglige kan betjene både i metall- og treverkstedene og i Mac-lab og printere.

Rekrutteringsstillinger/Stipendiater

Instituttet vil arbeide for økt antall rekrutteringsstillinger/PhD kandidater for å bedre kunnskapsproduksjon og støtte undervisning. Det må også være et volum for kritisk masse.

Formidling

De større faglige arenaene er kostbare og ressurskrevende og må planlegges på lang sikt, inntil 2 års planlegging. Det vil si vi trenger en forutsigbarhet i tillegg til ekstern finansiering, og ber derfor om at et mindre forbruk fra et år overføres til neste. Vi har allerede måtte drastisk redusere deltagelse på aktuelle arenaer for å opprettholde 2018/19 budsjettet.

KU og BOA

Det tok lang tid å få på plass 7 stillingen for 2017-18, som først ble besatt i løpet av vår/høst 2019. Konsekvensen er; mange nye på kort tid, oppstart og forståelse av KU, som igjen får konsekvens for ekstern finansiering. KMD er fremdeles i en oppbyggingsfase, vi er et institutt av tre og må se vårt ansvar i en i en større sammenheng. Nyansatte må finne rytmen i undervisning, komme i gang med sine KU-prosjekt og lære mange systemer å kjenne, men innen 2020-21 vil det være flere KU-prosjekt knyttet til eksternfinansiering.

Erasmus og NorPlus benyttes i dag og vil benyttes ytterligere med nasjonale og internasjonale samarbeidsprosjekter. I tillegg kommer strategiske midler som oppstarts hjelp til større søknader på PKU og Horizon 2020. Vi må også lage en langtidsplan for forskning terminer på hvordan det vil være mulig å gjennomføre.

Øvrige utfordringer/drift

Arbeidsforholdene i 4. etg. for både studenter og ansatte må revurderes i samarbeid med instituttene og dekanatet.

Driftsbudsjett for studieåret 2019-2020 er allerede kraftig kuttet i forhold til 2018-19. Vi vil likevel prøve å redusere noen driftsutgifter, men det må sees i en sammenheng etter august regnskapet foreligger.